

Sinhala: English: Pali

අකමැති: disagreeable: *amanāpa*
 අකාලික: immediate, timeless: *akālika*
 අකුසල්: unwholesome: *akusala*
 අඛණ්ඩ: perpetual: *asamaya*
 අඛණ්ඩව කරන: constant in one's actions: *santatakārī*
 අඛණ්ඩව පුරුදු කරන: constant in one's behavior: *santataavutti*
 අංග විකල,විරූපී,විකල: deformed : *byāpanna*
 අංගය: factor: *aṅga*
 අඤ්ඤා: stupid: *jaḷa*
 අතිමානය: arrogance: *atimāna*
 අතීත: past (time): *atīta*
 අතුරුදහන් වීම: disappearance: *antaradhāna*
 අතෘප්තිය: discontent: *arati*
 අතෘප්තිය: dissatisfaction: *anabhirati*
 අතෘප්තිය: non-contentment: *asantuttṭhi*
 අත් හැරීම: relinquishment: *paṭinissagga*
 අත්තකිලමථානුයෝගය: self-mortification: *attakilamatha*
 අත්දකිනව: to experience: *paccānubhoti*
 අත්දකිනව: to experience: *paṭisaṃvedeti*
 අත්මයක් නැති: nonself: *anattā*
 අත්හරිනව: to abandon: *pajahati*
 අත්හැරීම, වාගය(කායාගය): giving up; generosity: *cāga*
 අත්හැරීම, නිදහස් කි.: release, relinquishment: *vossagga*
 අදින්නාදානය: stealing: *adinnādāna*
 අදුර: dark: *kāla*
 අද්වේෂය: nonhatred: *adosa*
 අධි තක්සේරුව: self-overestimation: *adhimāna*
 අධිකරණය: legal issue: *adhikaraṇa*
 අධිගමය: achievement: *adhigama*
 අධිවචන: designation: *adhivacana*
 අධිෂ්ඨාන කි.: to resolve on (in relation to meditation) : *adhiṭṭhāti*
 අනගාරික බව : homelessness: *anagāriya*
 අනපේක්ෂ: unconcerned: *anapekha*
 අනර්ථය: harm, ruin: *anatta*
 අනලස්: diligent: *analasa*
 අනලස් බව: diligence: *anālassa*
 අනවදා: blameless, blamelessness: *anavajja*
 අනවබෝධය: not knowing: *aññāna*

අනාගත: future: *anāgata*
 අනාගත ජීවිතයක: in a future life: *abhisamparāyaṃ*
 අනාගාමී: nonreturner: *anāgāmī*
 අනාත්ම: nonself: *anattā*
 අනාවරණ: unhindered: *anissita*
 අනිත්‍යය: impermanent: *anicca*
 අනුකම්පාව: compassion: *anukampā*
 අනුගත වීම: compliance: *anunaya*
 අනුන්තර: unsurpassed, unsurpassable: *anuttara*
 අනුපස්සනා: contemplation: *anupassanā*
 අනුමත කරනවා: prescribe: *paññāpeti*
 අනුමාන කිරීම: reference, inference: *apadesa*
 අනුවගිය: inference: *anvaya*
 අනුවේනීන්: with unwise consideration (ayonisomanisikara): *ayoniso*
 අනුශ්‍රවයෙන්: oral tradition: *anussava*
 අනුසය: underlying tendency: *anusaya*
 අනුසාසනාව: instruction: *anusāsanā, anusāsanī*
 අන්තරාය: obstacle: *antarāya*
 අන්‍ය ස්වභාවය: alteration: *aññathābhāva*
 අන්‍යාගමික: belonging to other sects (wanderers outside the Buddhist fold): *aññatitthiya*
 අන්වය: inference: *anvaya*
 අඳුර දුරු කරන: dispelling darkness: *tamonuda*
 අපකීර්තිය: disrepute: *asiloka*
 අපාය: plane of misery: *apāya*
 අපේක්ෂා සහිත: concerned: *apekha*
 අප්‍රමාණ: measureless: *appamāṇa*
 අප්‍රමාදය: heedfulness: *appamāda*
 අප්‍රමාදී: heedful: *appamatta*
 අභාවය, මුලුමනින්ම නැතිවීම: extinction: *saṅkhaya*
 අභිධ්‍යාව: covetousness: *abhijjhā*
 අභිනන්දනා ක.: to delight in: *abhinandati*
 අභිභායතන: basis of transcendence: *abhibhāyatana*
 අභිසංස්කරණය: to generate (a volitional formation): *abhisankharoti*
 අන්‍යන්තර: internal: *ajjhātika*
 අමනසිකාරය: non-attention: *amanasikāra*
 අමනාප: disagreeable: *amanāpa*
 අමනාපය: bitterness: *appaccaya*
 අමනුස්ස: spirit, non human: *amanussa*
 අමරාවික්ඛෙවදය: eel-wriggling: *amarāvikkhepa*
 අමරා: deathless: *amata*

අමෝහය: nondelusion: *amoha*
 අයිතිකාර කම: possessiveness: *pariggaha*
 අරනි: dissatisfaction: *anabhirati*
 අරනිය: discontent: *arati*
 අරමුණ: object: *nimitta*
 අරමුණ : purpose, goal:
 අරමුණ (භාවනා): basis: *ārammaṇa*
 අරමුණු: mind-objects: *dhamma*
 අරඹන ලද වීරිය: arousing of energy : *ārambha*
 අරූප: formless (meditation or realm of existence):
arūpa
 අරූප: formless, formless attainment: *āruppa*
 අර්බුදය: conflict: *raṇa*
 අලාභය: loss: *alābhā ... dulladdham*
 අලෝභය: nongreed: *alobha*
 අල්පේච්ඡ: of few desires: *apiccha*
 අල්පේච්ඡ බව: fewness of desires: *appicchatā*
 අල්පෝස්සුක: at ease: *apossukka*
 අවංක බව: rectitude: *ajjava*
 අවකාශය: space: *ākāsa*
 අවබෝධ ක.: disenchantment: *nibbidā*
 අවබෝධ ක.: penetration: *nibbedha*
 අවබෝධ ක.: to awaken to: *abhisambujjhati*
 අවබෝධ ක.: to understand : *vijānāti*
 අවබෝධ කල යුතු සියල්ල අවබෝධ කල: universal
 seer: *aññadattū*
 අවබෝධය (රහතුන්ගේ): direct knowledge: *abhiññā*
 අවබෝධය (රහතුන්ගේ): final knowledge: *añña*
 අවබෝධය ඇති කරවන: penetrative: *nibbedhika*
 අවවාද ක.: to exhort: *ovadati*
 අවවාදය: exhortation: *ovāda*
 අවසන් කිරීම: settled on: *allīna*
 අවස්ථාව: occasion: *ṭhāna*
 අවාසනාව: misfortune: *upasagga*
 අවාසනාවන්ත: unfortunate: *duggata*
 අවිද්‍යාව: ignorance: *avijjā*
 අවිහිංසාව: harmless: *avihiṃsā*
 අවේච්චප්‍රසාදය, නොසෙල්වෙන පැහැදීම:
 unshakeable confidence: *aveccapasāda*
 අව්‍යයක්ක: incompetent: *abyatta*
 අව්‍යාපාද: good will: *abyāpāda*
 අශුඤ්ච: unlearned: *assutavā*
 අසංඛත: unconditioned: *asaṅkhata*
 අසතුට: bitterness: *appaccaya*

අසතුට: dissatisfaction: *anabhirati*
 අසතුට: exasperation: *anabhiraddhi*
 අසත්පුරුෂයා: untrue person: *asappurisa*
 අසත්‍යයක් නොවන: unerring: *avitatha*
 අසද්ධර්මය: the wrong Dhamma: *asaddhamma*
 අසන ලද: heard: *suta*
 අසාර්ථක වීම: failure: *byāpatti*
 අසුභය: foul, foulness: *asubha*
 අසුර: Titans: *asura*
 අසුරු තැනක් ගසන තරම් වෙලාව: the time of a
 finger-snap: *accharāsaṅghātamattam*
 අසේඛ: one beyond training: *asekha*
 අස්ථංගමය: passing away: *atthagama, atthaṅgama*
 අස්ථිර: unstable: *addhuvā*
 අස්මිමානය: the conceit “I am”: *asmimāna*
 අස්ථිරිච්ඡි නැති: unreliable: *anassāsika*
 අභංකාර: impudent: *pagabbha*
 අභංකාරය (මම යන): I-making: *ahaṅkāra*
 අහිමි වීම: loss: *apāya*
 ආකාරය: way: *ākāra*
 ආකාසානන්ද්‍යායතනය: base of the infinity of space:
ākāsānañcāyatana
 ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය: base of nothingness:
ākīñcaññāyatana
 ආක්‍රෝෂ ක., බණිනව: to abuse: *akkosati*
 ආගමක නිර්මාතෘ: founder of a spiritual sect:
titthakāra
 ආසානය: resentment: *āghāta*
 ආජාතීය: thoroughbred: *ājānīya*
 ආජීවය: livelihood: *ājīva*
 ආත්ම දමනය : self-control: *dama*
 ආත්ම දෘෂ්ටිය: view of self: *attānuditṭhi*
 ආත්ම භාවය: individuality: *attabhāva*
 ආත්මයට : self: *attā*
 ආත්මයට අයිති: belonging to self: *attaniya*
 ආදීනව: danger: *ādīnava*
 ආධිපත්‍යය: authority: *ādhipateyya*
 ආධ්‍යාත්ම: internal: *ajjhātika*
 ආධ්‍යාත්මයේ පිහිටි: inwardly firm: *ṭhitatta*
 ආධ්‍යාත්මික: internal, internally: *ajjhātama*
 ආනාපාන: breathing: *ānāpāna*
 ආනාපාන සතිය, හුස්ම ඉහල-පහල යාම ගැන සිතිය:
 mindfulness of breathing: *ānāpānasati*
 ආනිසංස: benefit: *ānisaṃsa*
 ආනුභාව සම්පන්න: mighty: *anubhāva*

ආපත්ති: offense: *āpatti*
 ආපෝ: water: *āpo*
 ආබාධ : affliction: *byābādha*
 ආබාධය: affliction, afflicted, ill: *ābādha*
 ආභස්සර: streaming radiance: *ābhassara*
 ආමිස: worldly: *āmisa*
 ආයතන: sense faculties: *āyatana*
 ආයතන භය: six sense faculties: *saḷāyatana*
 ආයුෂ: life, life span, vitality: *āyu*
 ආරක්ෂා කිරීම: guarding: *ārakkha*
 ආරක්ෂාව: protection: *anurakkhaṇa*
 ආරම්භයක් සෙවිය නොහැකි: without discernible
 beginning: *anamataḡga*
 ආරවුල: legal issue: *adhikaraṇa*
 ආරෝග්‍ය: health: *ārogya*
 ආර්යය: noble, noble one: *ariya*
 ආර්යය ශ්‍රාවකයා: noble disciple: *ariyasāvaka*
 ආර්යය සත්‍යය: noble truth: *ariyasacca*
 ආලය: attachment: *ālaya*
 ආලය නැති: nonattachment: *anālaya*
 ආලෝකය: light: *ābhā*
 ආලෝකය: light: *āloka*
 ආවරණය: obstruction: *āvaraṇa*
 ආශාව: wish, desire: *icchā*
 ආශ්‍රව: taint: *āsava*
 ආශ්‍රව සහිත: tainted: *sāsava*
 ආශ්වාදය: gratification: *assāda*
 ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාස: in-breathing and out-breathing,
 in-and-out breathing: *assāsa-passāsa*
 ආසමාවාරික: proper conduct: *abhisamācārika*
 ආහාර: nutriment: *āhāra*
 ඇතුළේ තැන්පත් වීම: to lie within: *anuseti*
 ඇදිලි බැඳ ගෞරව කි.: making reverential
 salutation: *pañjalika*
 ඇදිලි බැඳ වැදීම: reverential salutation: *añjali*
 ඇවිත් බලන්න: inviting to come and see: *ehipassika*
 ඇස: eye: *cakkhu*
 ඇසුරැ කරගෙන: dependence: *nissaya*
 ඇසුරු ක.: to wait upon, to attend upon: *payirupāsati*
 ඉක්මවා යෑම: transcendence: *samatikkama*
 ඉතිරියක් ඇතිව: residue remaining: *upādisesa*
 ඉදිරියේ: future: *āyatim*
 ඉන්ද්‍රිය: faculty: *indriya*
 ඉපිල යාම (සතුටින්): elation: *ubbilla*

ඉබේ හට ගත්: fortuitously arisen: *adhiccasamuppanna*
 ඉරියව්: posture: *iriyāpatha*
 ඉර්ධි : psychic potency: *iddhi*
 ඉර්ධි ප්‍රාතිභාර්යය පෑම : feat of psychic potency:
iddhābhisāṅkhāra
 ඉර්ධිපාද: basis for psychic potency: *iddhipāda*
 ඉලක්කය: goal: *pariyosāna*
 ඉවත් කරගෙන: withdrawn: *vavakaṭṭha*
 ඉවසීම: consent: *adhivāsana*
 ඉවසීම: patience: *khanti*
 ඉහළ: excellent: *uttari*
 ඊට සමාන, ප්‍රතිභාග: counterpart: *paṭibhāga*
 ඊර්ෂ්‍යාව: envy: *issā*
 උච්ඡේද ද්‍රාණිය: annihilation: *uccheda*
 උච්ඨාන වීරිය: standing up: *uṭṭhāna*
 උණුසුම: heat: *usmā*
 උතුම් නිවන් මග: spiritual life: *brahmacariya*
 උතුරු මිනිස් දම්: superhuman distinction in
 knowledge and vision worthy of the nobles
 ones: *uttarimanussadhammā*
alamariyaññadassanavisesa
 උතුරු සිවුර: upper robe: *uttarāsariṅga*
 උත්තම: unsurpassed, unsurpassable: *anuttara*
 උත්‍රාස: fright: *uttāsa*
 උත්සාහය: zeal: *ussāha*
 උදව්ව: support: *adhiṭṭhāna*
 උදාන: inspired utterance: *udāna*
 උද්ධව්වය: restlessness: *uddhacca*
 උපක්‍රම: means: *upāya*
 උපක්‍රමයෙන්: force: *upakkama*
 උපක්ලේෂ: blemish: *aṅgaṇa*
 උපක්ලේෂ: defilement: *upakkilesa*
 උපදීම, උපත: birth: *jāti*
 උපද්‍රව්‍ය: trouble: *upaddava*
 උපධි (කෙලෙස් සහිත කර්ම): acquisition: *upadhi*
 උපනිශ්‍රය: proximate cause: *upanisā*
 උපවාද ක.: to blame: *upavadati*
 උපවිචාර: examination: *upavicāra*
 උපසමය, සංසිදීම: subsiding: *vūpasama*
 උපසම්පදාව: full ordination: *upasampadā*
 උපස්ථාන කි.: hospitality: *paṭisanthāra*
 උපස්ථාන ශාලාව: attendance hall: *upaṭṭhānasālā*
 උපාදාන: clinging: *upādāna*
 උපාදානස්කන්ධය: aggregate of clinging:
upādānakkhandha

උපාය: engagement: *upaya*
 උපාය: means: *upāya*
 උපායාස: anguish: *upāyāsa*
 උපාසක: male lay follower: *upāsaka*
 උපාසිකා: female lay follower: *upāsikā*
 උපේක්ෂාව: equanimity: *upekkhā*
 උප්පත්තිය: rebirth: *upapatti*
 උභතෝභාග විමුක්ත: liberated in both respects:
ubhatobhāgavimutta
 උභය සංඝයා: dual Saṅgha: *ubhatośaṅgha*
 එකභ: concentrated: *samāhita*
 එකභතාව: agreement: *sāmañña*
 එකභඛව (සිතේ): oneness: *ekatta*
 එකභඛව (සිතේ): unification (of mind): *ekodibhāva*
 එකට එක කී.: insolence: *paḷāsa*
 එකරුණින්: through that factor: *tadaṅgena*
 එක්වීම, සංයෝගය, බන්ධනය: bondage: *saṃyoga*
 එතෙර: the far shore: *pāra*
 එළිය: light: *obhāsa*
 ඒකාග්‍රතාව: one-pointedness: *ekaggatā*
 ඒකායන: one-way: *ekāyana*
 ඒභිප්පසික: inviting to come and see: *ehipassika*
 ඓච්චියය: mastery: *issariya*
 ඕනෑකමින් සිතා බලනවා: pondering: *nijjhāna*
 ඕපනයික: applicable: *opanayika*
 ඕපපාතික: spontaneously reborn: *opapātika*
 ඕරම්භාගිය: lower: *orambhāgiya*
 ඕළාරික: gross: *oḷārika*
 කඩා දැමීම: dismantling (i.e., of the round): *apacaya*
 කණ: ear: *sota*
 කථා: talk: *kathā*
 කපටි: craftiness, trick: *sāṭṭheyya*
 කබලිංකාර: edible food: *kabaliṅkāra*
 කම්මැලි නැති: diligent: *analasa*
 කම්මැලි නැති බව: diligence: *anālassa*
 කම්මැලි බව: indolence: *ālassa*
 කය, ශරීරය: body, bodily: *kāya*
 කරුණ: factor: *aṅga*
 කරුණාව: compassion: *anukampā*
 කරුණාව: compassion: *karuṇā*
 කරුණාව: compassion: *kāruṇña*
 කර්මණා: wieldy: *kammaṅña*
 කර්මය: action: *kamma*
 කලබල වීම: agitation: *paritassanā*

කලබල වේ.: to be agitated: *paritassati*
 කල්පය: eon: *kappa*
 කවර කථාද? (ප්‍රතිඵල, විපාක): how much more
 then...!: *ko pana vādo*
 කසිණ: untranslated: meditation device: *kaṣiṇa*
 කළභ: quarrel: *kalaha*
 කළු: black: *kāla*
 කළ්‍යාණ: good: *kalyāṇa*
 කාම භවය: sense-sphere (existence): *kāma*
 කාම සැපය: sensual happiness: *kāmasukhallika*
 කාමගුණ: cord of sensual pleasure: *kāmaguṇa*
 කාමය: sensual pleasure: *kāma*
 කාමයෙහි වැරදි ලෙස හැසිරීම: sexual misconduct:
kāmesu micchācārā
 කාමාශාව: sensual desire: *kāmacchanda*
 කාය සක්ඛි: body-witness: *kāyasakkhin*
 කායික: bodily: *kāya*
 කායික දුක: pain: *dukkha*
 කාරණය: ground: *nimitta*
 කාල: timely: *kāla*
 කාලයකට අයත් නැති: immediate, timeless: *akālika*
 කැප වීම (ඒවිතාශාව අත්හැර): resolute: *pahitatta*
 කැමැත්ත ඇතිවන: sensuous: *kamanīya*
 කැළඹෙන: stirring: *eja*
 කැදර: mean: *kadariya*
 කිසිවක් අයිති නැති කෙනා: one who owns nothing:
akiñcana
 කිසිවක් නැති: nothingness: *ākiñcañña*
 කුකුස්: remorse: *kukkucca*
 කුලපුත්‍රයා: clansman: *kulaputta*
 කුසල: wholesome: *kusala*
 කුසිත බව: laziness: *kosajja*
 කුසිත, කම්මැලි: lazy: *kusīta*
 කුහක, නැති ගුණ පෙන්වන: deceiver: *kuhaka*
 කෘතගුණ දැක්වීම: thankfulness: *kataveditā*
 කෘතගුණය: gratitude: *kataññutā*
 කාර බව: cruelty: *vihesā*
 කෙටියෙන්, සංක්ෂේපයෙන්: brief (of speech):
saṅkhitta
 කෙලෙස්: defilement: *upakkilesa*
 කෙලෙස්: defilement: *kilesa*
 කෙලෙස්: defilement: *saṅkilesa*
 කෙලෙස් තවන වීරිය: ardent: *ātāpī*
 කෙලෙස් නැසීම: leading to the elimination [of
 defilements]: *abhisallekhika*

කෙසේද කෙසේද යන සැක : bewilderment: *kathāṅkathā*
 කෙළ තොළ: obtuse: *eḷamūga*
 කෙළවර, අවසානය: destination: *parāyana*
 කෙළෙස් අවුස්සන: tantalizing: *rajanīya*
 කෙළෙස් ලිහා හරින: elimination [of defilements]: *sallekha*
 කේන්ද්‍රිය: irritation: *upāyāsa*
 කේළාමි: divisive speech: *pisuṇā vācā*
 කෝපය: disturbance, anger: *kopa*
 ක්‍රමය: method (of exposition): *pariyāya*
 ක්‍රියා: deed: *kamma*
 ක්‍රියාව: action: *kammanta*
 ක්‍රියාවට යෝග්‍ය: wieldy: *kammaniya, kammaniya*
 ක්‍රියාවේ ඵල ඇත යන දෘෂ්ඨිය: doctrine of activity: *kiriyaavāda*
 ක්‍රියාවේ ඵල නැත යන දෘෂ්ඨිය: doctrine of inactivity: *akiriyaavāda*
 ක්‍රෝධය: anger: *kodha*
 ක්‍රෝධයට නැඹුරු: prone to anger: *kodhana*
 ක්ෂත්‍රීය: untranslated: a member of the warrior administrative class: *khattiya*
 ක්ෂය වීම, කෙළෙස් නැති වීම: destruction: *khaya*
 ක්ෂේම භූමිය, බිය රහිත: security: *khema*
 ගංගාව: stream: *abhisanda*
 ගතිය, පරලොච උපත: destination: *gati*
 ගන්ධ, ගඳ සුවඳ: smell: *gandha*
 ගරහනව: to censure (formal): *garahati*
 ගරුධර්ම: principle of respect: *garudhamma*
 ගස්මුල, රුක් සෙවණ: foot of a tree: *rukhamūla*
 ගන්ධර්ව: untranslated: a type of deity dwelling in trees and plants: *gandhabba*
 ගාමය, පහත්: coarse: *duṭṭhulla*
 ගැටය: knot (of mind): *gantha*
 ගැටීම: resentment: *āghāta*
 ගැරභුම් ලබන, වැරදි සහගත: blameworthy: *gārayha*
 ගැලපෙන: fitting: *kalla*
 ගිලන්පස: medicinal requisites and [other] supports for the sick: *gilānapaccaya-bhesajja-parikkhāra*
 ගුණ කීම: to welcome: *abhivadati*
 ගුණ ධර්ම: qualities: *dhamma*
 ගුණ මැකීම: denigration: *makkha*
 ගොඩ: mass: *khandha*
 ගොඩ නැගීම: building up (vs. dismantling): *ācaya* (vs. *apacaya*)

ගොරෝසු: gross: *oḷārika*
 ගොරෝසු, රුක්ෂ (තපස්): coarse: *lūkha*
 ගෝචර: resort: *gocara*
 ගෞරව සහිත: reverential: *sagārava*
 සනයා, පිරිස, සංඝ: group: *gaṇa*
 චක්‍රය, රෝදය: wheel: *cakka*
 චක්‍රවර්ති රජු, සක්විති රජු: wheel-turning monarch: *cakkavattī*
 චණ්ඩාල: an outcast: *caṇḍāla*
 චරණ, හැසිරීම: good conduct: *caraṇa*
 චරිතය: attribute; manifestation: *apadāna*
 චුතවීම: falling away: *cavana*
 චුතවීම, මිය යාම: passing away: *cuti*
 චේතනාව: volition: *cetanā*
 චේතනාවෙන් සැදුණු: conditioned by volition: *abhisāñcetaṅgata*
 චේතෝ විමුක්තිය: liberation of mind: *cetovimutti*
 චේතනය: shrine: *cetiya*
 චෝදනා ක.: to reprove: *codeti*
 ඡන්දය, කැමැත්ත: desire: *chanda*
 ජම්බුද්වීපය: untranslated: “Rose-Apple Land”, the Indian subcontinent: *jambudīpa*
 ජරාවට පත්වීම, දිරායාම, වයසට යාම: aging: *jarā*
 ජීවත්වෙන විදිහ: livelihood: *ājīva*
 ජීවය: soul: *jīva*
 ජීවිතය: life: *jīvita*
 ඤාණය, අවබෝධය: knowledge: *ñāṇa*
 ඤාණවන්ත කෙනා: wise person: *pañña*
 ඤාති පිරිවර: relatives and family members: *ñāṭisālohitā*
 තණ්හාව: craving: *taṇhā*
 තණ්හාව: craving: *sota*
 තථාගත: untranslated: epithet of the Buddha “Thus Come/Gone One”: *tathāgata*
 තදින් යෙදුණු: devoted to: *anuyutta*
 තපස: austerity: *tapa*
 තපස් රකින කෙනා: practitioner of austerities: *tapassī*
 තරභ ගැනීම: to become hostile: *byāpajjati*
 තර්ක ක.: reasoning: *takka*
 තලය: sphere: *avacara*
 තැන: place: *ṭhāna*
 තෑග්ග: gift: *ātithēyya*
 තිබ්බ: thirst: *tasiṇā*
 තියුණු, තීව්‍ර: keen: *tibba*

නිරිසන් කතා, නිසරු කතා, දෙතිස් කතා: pointless talk: *tiracchānakathā*
 නිරිසන් යෝනිය: animal realm: *tiracchānayani*
 තුවිෂ්: baseless: *tuccha*
 තුලනය, සංසන්දනය: scrutiny: *tulanā*
 තුෂ්ඨිමභූත, නිශ්ශබ්ද: silence: *tunhībhāva*
 තෘප්තිමත්: satisfied: *abhirata*
 තේජෝ, රසනය: heat: *tejo*
 තේරුම: meaning:
 තේරුම් ගත්: understood: *anubuddha*
 තේරුම් ගන්නවා, දැන ගන්නවා: to understand: *pajānāti*
 ටීන, හැකිළින බව: dullness: *thīna*
 ථේර: elder (bhikkhu): *thera*
 දක්ෂ: adroit: *kovida*
 දක්ෂ: skilled: *kusala*
 දක්ෂ: skillful: *dakkha*
 දමනය: taming: *dama*
 දයාව: sympathy: *anudayā*
 දරණ මතය: standpoint for views: *diṭṭhiṭṭhāna*
 දරාගන්නවා: to consider (as a lay follower): *dhāreti*
 දරාගන්නවා (මතකයේ): to retain in mind (in relation to learning of the Dhamma): *dhāreti*
 දරුණු: violent: *bhusā*
 දර්ශනය: vision: *dassana*
 දවල් කාලය ගත කි.: to dwell for the day: *divāvihārāya*
 දහම් පදය: factor of the Dhamma: *dhammapada*
 දානය: act of giving: *dāna*
 දැක්ක, දුටු: seen: *diṭṭha*
 දැක්ම: vision: *cakkhu*
 දැඩි: rivalry; violent; aggressive: *sārambha*
 දැඩි: violent; aggressive; rivalry: *sārambha*
 දැඩි බව: obstinacy: *thambha*
 දැඩි ලෝභය: covetousness: *abhiṭṭhā*
 දැඩිව අල්ලා ගැනීම: attachment: *abhinivesa*
 දැඩිව අල්ලා ගැනීම: wrong grasp: *parāmāsa*
 දැන ගත්, මුත්: sensed: *muta*
 දැනගත්: cognized: *viññāta*
 දැවීම: fever: *pariḷāha*
 දිගටම: perpetual: *asāmāyika*
 දිට්ඨිසම්පන්න: one attained to view: *diṭṭhippatta*
 දිරවා දැමීම: wearing away: *nijjarā*
 දිව: tongue: *jivhā*

දිව කණ, දිවා ශ්‍රවණය: divine ear: *dibbasota*
 දිවැස: divine eye: *dibbacakkhu*
 දිවා: divine: *dibba*
 දුක: suffering: *dukkha*
 දුක - අසහනය (මානසික): misery: *agha*
 දුක් සැප නැති: neither-painful-nor-pleasant (feeling): *adukkhamasukha*
 දුක්මුසු: saddened: *dummana*
 දුගති, නරක උපත්: bad destination: *duggati*
 දුර ඇත වන සෙනසුන්: remote jungle-highland lodgings in the forest: *araññavanapatthāni pantāni senāsanāni*
 දුරලීම: subduing (of lust, etc.): *vinaya*
 දුෂ්චරිත, වැරදි හැසිරීම: misconduct: *duccarita*
 දෙන දේ: gift: *dāna*
 දෙවියා: deity, god: *deva*
 දෙවපුත්: young deva: *devaputta*
 දේවතාවිය: deity: *devatā*
 දේවදූතයා: divine messenger: *devadūta*
 දේශනාව: teaching (of the Dhamma): *desanā*
 දොම්නස: dejection: *domanassa*
 දොස් කිව නොහැකි: irreproachable: *anupavajja*
 දෘෂ්ඨිය, දැක්ම: view: *diṭṭhi*
 ද්වය, ද්විත්ව, දෙක: dyad: *dvaya*
 ද්වේශය: hatred: *dosa*
 ධම්මානුසාරී: Dhamma-follower: *dhammānussarī*
 ධර්මතා: phenomena: *dhamma*
 ධර්මය: untranslated: the Buddha's teaching: *dhamma*
 ධර්මය තුලට යනවා: to break through to, to make a breakthrough: *abhisameti*
 ධර්මය තුලට විනිවිද යාම: breakthrough: *abhisamaya*
 ධර්මය විමසීම: discrimination of dhamma: *dhammavicaya*
 ධාතු: element: *dhātu*
 ධාර්මික: righteous: *dhammika*
 ධෛර්යය: determination; volitional formation: *abhisankhāra*
 ධෛර්යය: volitional formation; determination: *abhisankhāra*
 ධ්‍යාන: untranslated: a state of deep meditative concentration: *jhāna*
 නම: name: *nāma*
 නමයශීලී: pliant: *kalla*
 නා නා ස්වභාව, නොයෙක්: diversity: *nānatta*

නාග: a bull-elephant: *nāga*
 නාම රූප: mentality and materiality: *nāmarūpa*
 නායක: leader: *pubbaṅgama*
 නාසය: nose: *ghāna*
 නාස්ථික වාදය: nihilism: *natthikavāda*
 නැගීටීම: emergence: *vuṭṭhāna*
 නැති ක.: to terminate: *byantikaroti*
 නැති ක. බැහැර ක.: to dispel: *vinodeti*
 නැතිවීම: passing away: *atthagama, atthaṅgama*
 නැමුණු: slanting towards (suffix): *ninna*
 නැමුණු: sloping towards (suffix): *poṇa*
 නැමෙනව: to bow: *namati*
 නැඹුරු වී: inclining (suffix): *pabbhāra*
 නැඹුරුව: disposition: *adhimutti*
 නැඹුරුවීම: inclination: *nati*
 නිත්‍ය: permanent: *nicca*
 නිදහස, විමුක්තිය: freedom: *mutti*
 නිදහස් වීම, නිස්සරණය: escape: *nissaraṇa*
 නිදානය: cause: *nidāna*
 නිදි වැටීම: wakefulness: *jāgariya*
 නිදිමත, නිදිබර ගතිය: sleepiness : *middha*
 නින්දා ක.: blame: *nindā*
 නිපක බව: alertness: *nepakka*
 නිපක, ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාව, තැනට සුදුසු නුවණ: alert: *nipaka*
 නිමිත්ත: mark: *nimitta*
 නියතවම, ස්ථිරවම: fixed in destiny: *niyata*
 නියාම: fixed course: *niyāma*
 නිරය: hell: *niraya*
 නිරාමිස: spiritual, non-carnal: *nirāmisa*
 නිරුත්ති: language: *nirutti*
 නිරෝධය, නැති වීම: cessation: *nirodha*
 නිර්මිත දේ, නිර්මාණය: creation: *nimmāna*
 නිර්වස්ත්‍ර: naked ascetic: *acela, acelaka*
 නිවන: nibbana: *nibbāna*
 නිවන කරා ගෙන යන, පමුණුවන: to be emancipated: *nīyati (niyyāti)*
 නිවැරදි: blameless, blamelessness: *anavajja*
 නිවීම: quenched: *nibbuta*
 නිශ්ඨාව, ඉලක්කය: goal: *niṭṭhā*
 නිහතමානී: humble: *nivāta*
 නිරෝගී: health: *ārogya*
 නීවරණ, වසන දේ: hindrance: *nīvaraṇa*
 නුවණැති: intelligent: *ajalo*

නුවණැති: steadfast: *dhīra*
 නුවණැත්තා: wise (one), the wise: *viññū*
 නුවණින් විමසීම: wise consideration: *yoniso manasikara*
 නුවණින් සිහි කිරීම: reflection: *paṭisaṅkhāna*
 නෙක්බම්මය: renunciation: *cāga*
 නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය: base of neither-perception-nor-non-perception: *n'evasaññānāsaññāyātana*
 නෛෂ්කර්ම, කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ: renunciation: *nekkhamma*
 නොකැළඹුණු: unstirred: *aneja*
 නොත්තප්ප: fearlessness of wrongdoing: *anottappa*
 නොපැවසූ: undeclared: *abyākata*
 නොපිහිටි: undirected: *appaṇihita*
 නොපිහිටි: unestablished: *appatiṭṭhita*
 නොපෙනී යාම: disappearance: *antaradhāna*
 නොබැඳීම: nonattachment: *anālaya*
 නොමිනිස්: spirit, non human: *amanussa*
 නොවැසුණු: unhindered: *anissita*
 නොසෙල්වෙන: immovable: *asaṃhira*
 නොසෙල්වෙන: unshaken: *macala*
 නොසෙල්වෙන (ධ්‍යාන): imperturbable: *āneṅga*
 න්‍යාය: true way: *ñāya*
 පවිත්‍රි ඇවැත්: untranslated: need an explanation of what exactly this means in terms of an offense: *pācittiya*
 පවිච්චක බුද්ධ: untranslated: a “privately enlightened one”: *paccekabuddha*
 පටන්ගත් තැනක් සෙවිය නොහැකි: without discernible beginning: *anamataṅga*
 පටන්ගත් වීරිය: with energy aroused: *āraddhaviriya*
 පටිසය, අමනාපය: aversion: *paṭigha*
 පටිච්ච සමුප්පාදය, හේතුවල දහම: dependent origination: *paṭicca-samuppāda*
 පටිච්ච සමුප්පාදයෙන් භටගත්: dependently originated: *paṭicca-samuppāna*
 පටිභාන, විශේෂ වැටහීම: eloquence: *paṭibhāna*
 පටිසම්භිදා: analytical knowledge: *paṭisambhidā*
 පඨවි, පොළව: earth: *paṭhavī*
 පණ්ඩිත: wise: *paṇḍita*
 පතුරුවා වාසය ක.: to pervade: *pharati*
 පධන් වීරිය: striving: *padhāna*
 පරලොචට: pertaining to the future life: *samparāyika*
 පරාක්‍රමය: exertion: *parakkama*

පරීක්ෂා කි. (සිතීන්): to examine (with the mind):
anupekkhati (w/ manasā)
 පරිණාමය: maturing in (suffix): *pariṇāmī*
 පරිනාගය: relinquishment: *pariccāga*
 පරිපූර්ණ අවබෝධය: full understanding: *pariññā*
 පරිබ්‍රාජක: wanderer (non-Buddhist) : *paribbājaka*
 පරිභව ක.: to insult: *paribhāsati*
 පරිභව කරන: insulting: *paribhāsaka*
 පරියාය: exposition: *pariyāya*
 පරිචිතර්ක කී.: course of thought: *parivitakka*
 පර්යේෂනය, සෙවීම: quest: *pariyesanā*
 පව: demerit, demeritorious: *apuñña*
 පවට බය නැති බව: fearlessness of wrongdoing:
anottappa
 පවට භය: fear of wrongdoing: *ottappa*
 පව්: evil: *pāpa*
 පසුතැවීම: regret: *kukkucca*
 පසුතැවීම: regret: *vippaṭisāra*
 පසුනොබසින: indefatigability, indefatigably:
appaṭivānī
 පස්සද්ධිය, සංසිද්ධිම: tranquillity: *passaddhi*
 පහල වීම: production (of rebirth): *abhinibbatti*
 පහලවීම: manifestation: *pātubhāva*
 පහස : tangible: *phoṭṭhabba*
 පහසු විහරණය, සැප වාසය: dwelling at ease:
phāsuvihāra
 පහසුවෙන්: at ease: *appossukka*
 පාවිදේසනීය: untranslated: need an explanation of
 what exactly this means in terms of an offense:
pāṭidesanīya
 පාපී: demerit, demeritorious: *apuñña*
 පාපී ආශාව: evil desire: *pāpicchā*
 පාරමිතා: perfection: *pāramī*
 පාරිශුද්ධත්වය, පිරිසිදු බව: purification: *pārisuddhi*
 පාංශුකූල: rag-robe: *paṃsukūla*
 පැණවීම: description: *paññatti*
 පැණවීම: manifestation: *paññāpana*
 පැතුම: aspiration: *pañidhi*
 පැතුම: aspiration: *patthanā*
 පැනවීම (විනය නීති): to decree [a training rule]:
paññāpeti
 පැවිදි: one [who has] gone forth [into
 homelessness]: *pabbajita*
 පැවිද්ද: going forth (into homelessness), Buddhist
 novice ordination: *pabbajjā*

පැහැදීම, ප්‍රසාදය: confidence: *pasāda*
 පිණ්ඩපාත: almsfood: *piṇḍapāta*
 පින්: merit: *puñña*
 පින්වත්: meritorious: *puñña*
 පිපාසය නැති: hungerless: *nicchata*
 පිපාසය, තිබහ: thirst: *pipāsa*
 පිරිකර: requisite: *parikkhāra*
 පිරිනිවන: final Nibbāna: *parinibbāna*
 පිරිනිවන් පෑ: attained (final) Nibbāna: *parinibbuta*
 පිරිනිවන් පෑම: to attain (final) Nibbāna:
parinibbāyati
 පිරිපුන් බව, පරිපූර්ණ බව, පිරි යාම: fulfillment:
pāripūri
 පිරිවර: retinue: *parivāra*
 පිරිස: retinue: *parisā*
 පිරිසක් සමග එක් නොවුණ (අනවශ්‍ය ලෙස): non-
 gregariousness: *asamsagga*
 පිරිසිදු කරන, සෝදන: cleansing: *vodāna*
 පිරිසිදු බව: purity: *suddhi*
 පිරිසිදු, පාරිශුද්ධ, නිර්මල: pure: *suci*
 පිරිසෙන් වෙන් වීම: withdrawn: *vūpakaṭṭha*
 පිරිස් සහිතව: company: *saṅgaṇika*
 පිරිහීම: decline: *parihāna*
 පිරිහීම: decline: *sammosa*
 පිරිහීම: degradation: *okāra*
 පිරිහීම: setback: *parābhava*
 පිරිහීම, හීන වීම: deterioration: *hāna*
 පිලිකුල්: repulsive: *paṭikkūla*
 පිහිටවීම (සිත): inclination: *pañidhi*
 පිහිටි (සද්ධාව): established: *paṭiṭṭhita*
 පිහිටීම: stabilization: *ṭhiti*
 පිහිටුවීම (සිතිය): establishment: *paṭiṭṭhā*
 පිළිකුල් ක.: disgust: *jigucchā*
 පිළිකුල් බව පුරුදු කරන: one who practices disgust:
jegucchī
 පිළිසරණ: recourse: *paṭisaraṇa*
 පීඩාව: affliction: *byāpajjha*
 පීඩාව: anguish: *dara*
 පුද්ගලික: person: *puggala*
 පුනර්භවය: renewed existence: *punabbhava*
 පුනර්භවය ඇති කරවන: conducive to renewed
 existence: *ponobhavika*
 පුරිස බව: masculinity: *purisatta*
 පුරුදු: accustomed to: *paricita*
 පුරුදු ක.: to repeatedly pursue: *āsevati*

පුරුදු කි.: practicing: *paṭipanna*
 පුරුෂයා: person, man: *purisa*
 පූර්වාංගම කෙනා, පෙර ගමන් කරන කෙනා:
 forerunner: *pubbaṅgama*
 පූර්වාංගම දේ, මුලින් එන දේ: precursor: *pubbanimitta*
 පාඨග්ජන, පුහුදුන් : worldling: *puthujjana*
 පෙනුම: appearance: *ākappa*
 පෙර ජීවිත, අතීත ජීවිත: past abode (i.e., previous
 life): *pubbenivāsa*
 පෙර සිදුවූ, කලින් සිදුවූ: once in the past:
bhūtapubbaṃ
 පෙරළා වෝදනා ක.: to reprove: *paṭicodeti*
 පේසල, හොඳින් හික්මුණ: well behaved: *pesala*
 පෞද්ගලික: personally: *paccattaṃ*
 ප්‍රකාශ ක.: to claim: *paṭijānāti*
 ප්‍රකාශ කරනවා : proclaim: *paññāpeti*
 ප්‍රකාශ නොකල: undeclared: *abyākata*
 ප්‍රජාව: population: *pajā*
 ප්‍රඥා විමුක්ත බව: liberation by wisdom: *paññāvimutti*
 ප්‍රඥා විමුක්ත වූ: liberated by wisdom: *paññāvimutta*
 ප්‍රඥාව, නුවණ: wisdom: *paññā*
 ප්‍රණීත: sublime: *paṇīta*
 ප්‍රතිපදාව: practice: *paṭipatti*
 ප්‍රතිපදාව: way of practice: *paṭipadā*
 ප්‍රතිබල ප්‍රඥාවෙන්: competence in wisdom:
paññāveyyattiya
 ප්‍රතිබල, හැකි: able: *paṭibala*
 ප්‍රතිවේද, අවබෝධය: penetration: *paṭivedha*
 ප්‍රත්‍යාවික්ෂා, යළි හැරී බැලීම: reflection:
paccavekkhana
 ප්‍රපඤ්ච: ploriferation: *papañca*
 ප්‍රපඤ්ච කල: elaboration (as product): *papañcita*
 ප්‍රභවය, නිපැයුම, නිශ්පාදනය: production: *pabhava*
 "ප්‍රභාශ්වර: :
 : :
 ": luminosity: *pabhāsa*
 ප්‍රමාදය: heedlessness: *pamāda*
 ප්‍රමාදී: heedless: *pamatta*
 ප්‍රමුදිත බව: joy: *pāmojja*
 ප්‍රශංසා: praise: *pasamsā*
 ප්‍රසාදනීය, පැහැදීම ඇති කරවන: graceful: *pāsādika*
 ප්‍රසාදනීය, පැහැදීම ඇති කරවන: meriting confidence:
pāsādaniya
 ප්‍රහාණය කි.: abandoning, abandonment: *pahāna*
 ප්‍රාණීන්, පණ ඇති සතුන්: living being: *pāna*

ප්‍රාතිමෝක්ෂ: untranslated: code of monastic rules:
pātimokkha
 ප්‍රිය: pleasing: *piya*
 ප්‍රිය වචනය: endearing speech: *peyyavajja*
 ප්‍රීතිය: rapture: *pīti*
 ප්‍රේත: afflicted spirit: *peta*
 ප්‍රේත විෂය: sphere of afflicted spirits: *pettivisaya*
 ප්‍රේමය: affection: *pema*
 ඵරුස වචන: harsh speech: *pharusā vācā*
 ඵලය, ප්‍රතිඵලය: fruit: *phala*
 බණිනව: to blame: *upavadati*
 බද්ධ වෛරය: hostility: *upanāha*
 බන්ධන : imprisonment: *bandhana*
 බන්ධනය: bond: *bandha*
 බන්ධනය: bond, bondage: *yoga*
 බන්ධනය: bondage: *vinibandha*
 බරපතල (වැරදි): heavy: *garuka*
 බරපතල වරද: weighty offense: *garudhamma*
 බල: power: *bala*
 බලකර: force: *upakkama*
 බහුල ව පුරුදු ක., වඩනව: to cultivate: *bahulikaroti*
 බහුල ව වැඩු: cultivated: *bahulikata*
 බහුශ්‍රැත: learned: *bahussuta*
 බාධාව: obstacle: *antarāya*
 බාලයා, මෝඩ: fool, foolish: *bāla*
 බාලවර්ගයේ අශ්වයා: wild colt: *khaluṅka*
 බාහිර: external (sense bases): *bāhira*
 බාහිර: external, externally: *bahiddhā*
 බාහිර කෙනා: outsider: *bāhira*
 බැඳී ගිය: taken hold of: *ajjhūpagata*
 බැඳීම: attachment: *ajjhosāna*
 බැඳියාම: clinging: *upādāna*
 බැඳුනු: being attached to: *ajjhosāya*
 බැඳුනු: clung-to: *upādinna*
 බැස ගැනීම: to resolve upon: *adhimuccati*
 බැසගැනීම (මව් කුසට): descent: *avakkanti*
 බැසගැනීම (මව් කුසට): descent: *okkanti*
 බුදුරජාණන් වහන්සේ: Supreme Buddha: *buddha*
 බෙදාගන්න: sharing: *saṃvibhāga*
 බොජ්ඣංග, බෝධි අංග: factor of enlightenment:
bojjhaṅga
 බොරු, අසත්‍ය වචන: false speech: *musāvāda*
 බොරුවට ඇඟවීම: duplicity: *kuhana*
 බොහෝ දෙනා: many people: *bahujana*

බෝධිපාක්ෂික: aid to enlightenment: *bodhipakkhiya*
 බෝධිය: enlightened: *bodha*
 බෝධිසත්ව: untranslated: an aspirant for
 Buddhahood: *bodhisatta*
 බ්‍රහ්ම විහාර: dwelling of Brahmā: *brahmavihāra*
 බ්‍රහ්මචාරිඛව: celibacy: *brahmacariya*
 බ්‍රහ්මයා: untranslated: a sublime deity of the
 brahmā world: *brahmā*
 බ්‍රාහ්මණ: brahmin (caste): *brāhmaṇa*
 භක්තිය: devotion: *pema*
 භගවා: the Blessed One: *bhagavā*
 භය : fear: *bhaya*
 භය බිරාන්ත බව: fear and terror: *bhayabherava*
 භය, තැති ගැනීම: fear: *chambitatta*
 භවය: arranging of kamma: *bhava*
 භාර ගැනීම: consent: *adhivāsana*
 භාවනා කරන කෙනා: meditator: *jhāyī*
 භාවනා වශයෙන් වැඩීම: meditative development:
 bhāvanā
 භික්ෂුණිය: fully ordained Buddhist nun: *bhikkhunī*
 භික්ෂුව: fully ordained Buddhist monk: *bhikkhu*
 භූමිය: land, ground: *bhūmi*
 මග, මාර්ගය: path: *magga*
 මගපෙන්වීම නිසා: guidance: *nissaya*
 මගේ යැයි හැඟීමක් ඇති ක.: conceiving (as act):
 maññanā
 මගේ යැයි හැඟුණු: conceiving (as product): *maññita*
 මතක් කිරීම: to recall: *abhijānāti*
 මත් වීම: infatuation: *sārāga*
 මත්තෙහි: future: *āyatim*
 මදය, මත්වීම: intoxication: *mada*
 මධ්‍යම, මැද: middle, middling: *majjhima*
 මනස: mind: *mano*
 මනසිකාරය, අවධානය: attention: *manasikāra*
 මනසින් යළි යළි සිතනව: examination: *upavicāra*
 මනාප බව, ප්‍රිය බව: agreeable: *manāpa*
 මනාව පිහිටීම: foothold in (suffix): *ogadha*
 මනුෂ්‍යයා: human being: *manussa*
 මනෝභාවනීය: esteemed: *manobhāvanīya*
 මනෝමය, මනසින් සැකසූ: mind-made: *manomaya*
 මම යන මානය: the conceit “I am”: *asmimāna*
 මමංකාරය: mine-making: *mamaṅkāra*
 මරණය: death: *maraṇa*
 මල බැඳෙන: stain: *mala*

මසුරු: miserliness: *macchariya, macchera*
 මහග්ගත: exalted: *mahaggata*
 මහන්සිය: exhaustion: *pariyādāna*
 මහන්සිය: verve: *ussoḷhi*
 මහානුභාව: majestic: *mahesakkha*
 මහානුභාව: very powerful: *mahiddhika*
 මහාපුරුෂයා: great man: *mahāpurisa*
 මහාභූත: great element: *mahābhūta*
 මහිච්ඡ: one with huge desires: *mahiccha*
 මහිච්ඡ බව: hugeness of desires: *mahicchātā*
 මහේශාකාස: with great influence: *mahesakkha*
 මළ සිරුර: corpse: *peta*
 මාගම, කාන්තාව, ස්ත්‍රිය: a woman: *mātugāma*
 මානසික: mental: *cetasika*
 මානසික: mental: *mano*
 මාන්තය: conceit: *māna*
 මායාකාරී: hypocritical: *māyāvī*
 මායාව: hypocrisy: *māyā*
 මාරිස: respected sir: *mārisa*
 මැඩගැනීම: obsession: *pariyuṭṭhāna*
 මැඩගෙන, වසාගෙන: obsessing: *pariyādāya*
 මැනිය නොහැකි: immeasurable: *appameyya*
 මිථ්‍යාවාරය, වැරදි හැසිරීම: misconduct: *micchācāra*
 මිදීම, මෝක්ෂය: emancipation: *vimokkha*
 මිද්ධ: drowsiness: *middha*
 මිරිඟුව: mirage: *marīcikā*
 මුට්ඨ සිහිය, මොට වූ සිහිය: muddle-mindedness:
 mutṭhasacca
 මුදිතාව: appreciative joy: *muditā*
 මුනිවරයා: sage: *muni*
 මුර්ඡාවීම, මත්වීම: infatuation: *mucchā*
 මූල: root: *mūla*
 මූල ධර්මය: law: *dhamma*
 මූලාව, පටලැවීම: confusion: *sammoha*
 මූලින් උපුටා ලැ: comes to be uprooted: *samugghāta*
 (in phrase: *samugghātaṃ gacchati*)
 මූලින්ම නැති කල, ප්‍රභාණය වීම: eradication:
 samuccheda
 මූලුමනින්ම පිරිපුන්, කේවල: consummate one: *kevalī*
 මූලේ කරගෙන, නිසා: based upon, connected with,
 dependent on (suffix): *nissita*
 මූලික: basis, ground: *vatthu*
 මූලික කාරණාව: base: *nidāna*
 මෘදු බව: gentleness: *maddava*
 මෘදු බව: gentleness: *mudutā*

මෘදු, මොළොක්: malleable: *mudu*
 මෙලොවම: pertaining to the present life:
ditṭhadhammika
 මේ ආත්ම භාවය: this state of being: *itthatta (1)*
 මේ ජීවිතයේදීම: in this very life: *ditṭhe'va dhamme*
 මේරීම: maturity, maturation: *vepulla*
 මෙමත්‍රිය: loving-kindness: *mettā*
 මෙමුත්‍රය, කාම සේවනය: sexual intercourse:
methuna
 මොට වූ සිහිය ඇති: muddle-minded: *mutṭhasati*
 මෝහය: delusion: *moha*
 යකා: demon;devil: *yakkha*
 යටහත් පහත්, ගරු සරු ඇති: deferential: *sappaṭissa*
 යථාභූත, ඇති පරිදි: as it really is: *yathābhūtam*
 යලි හට නොගැනීම: obliteration: *anabhāva*
 යලියලි පුරුදු ක.: repeatedly pursued: *āsevita*
 යසස: fame: *yasa*
 යහපත: good, benefit: *attha*
 යහපත පිණිස ඇති ක්‍රමය: astute: *aneḷamūga*
 යහපත්: good: *kalyāṇa*
 යහපත්: righteous: *sama*
 යළි උපත: rebirth: *upapatti*
 යෙදුම: term, reckoning: *saṅkhā*
 යෙදෙන නම: designation: *adhivacana*
 යොදුන: untranslated: a measure of distance It was
 taken to be the distance covered by an ox cart in
 one day (8 miles (13 km): *yojana*
 යොමුකිරීම: resolution: *abhinīhāra*
 යෝනිය, උපදින තැන: generation (mode of) : *yonī*
 රණ්ඩු: quarrel: *kalaha*
 රතන, මැණික: gem, precious substance: *ratana*
 රතිය, ආසාව: delight: *rati*
 රමණිය: delightful: *ramaṇīya*
 රස: taste: *rasa*
 රහතන් වහන්සේ: arahant: *arahant*
 රාගය: lust: *rāga*
 ධක ගැනීම: perseverance, persistence: *sātacca*
 ධවමීම: flattery: *lapana*
 ධස්වීම, හමුව: assembly: *parisā*
 රුචිය: personal preference: *ruci*
 රූප: form (i.e., materiality; visible object; form-
 sphere (existence): *rūpa*
 රෝගාබාධ: affliction, afflicted, ill: *ābādha*
 ලක්ෂණ: attribute; manifestation: *apadāna*

ලාභය, ලැබීම: gain: *lābha*
 ලැජ්ජා නැති (පවට): shameless, shamelessness:
ahirika
 ලැජ්ජාව (පවට): shame of wrong doing: *hiri*
 ලැබීම: gain: *āya*
 ලිහිල් කිරීම: sluggishness: *linatta*
 ලොමුඩැහැගැන්වීම: terror: *lomahaṃsa*
 ලෝකය: world: *loka*
 ලෝකෝත්තර: world-transcending: *lokuttara*
 ලෝභ: greedy: *luddha*
 ලෝභය: greed: *lobha*
 වච්චි : speech: *vācā*
 වච්චි, වාචසික: verbal: *vacī*
 වඩනව: to develop: *bhāveti*
 වත, පුරුදු කී.: observance: *vata*
 වත් පිලිවෙත් සිලය: proper conduct: *abhisamācārika*
 වනාන්තර: jungle-highland: *vanapattha*
 වර්ණනාව: praise: *vaṇṇa*
 වර්ණය, ලස්සන: beauty: *vaṇṇa*
 වර්ථමාන: present (time): *paccuppanna*
 වර්ධනය, වැඩීම: growth: *vuddhi*
 වච්චි: world-expansion: *vivaṭṭa*
 වසභය: mastery: *vasa*
 වාතය, වායෝ: air: *vāyo*
 වාදය: argument: *bhaṇḍana*
 වාදය, ආගම: doctrine: *vāda*
 වායාමය: effort: *vāyāma*
 වාසිය: advantage, benefit: *atthavasa*
 වැගිරීම: corrupt: *avassuta*
 වැඩිවීම: increase: *bhiyyobhāva*
 වැඩීම: development: *bhāvanā*
 වැඩීම, වර්ධනය: improvement: *virūḷhi*
 වැඩුණු: developed: *bhāvita*
 වැඩු ප්‍රඥාව: higher wisdom of insight into
 phenomena: *adhipaññādharmavipassanā*
 වැඩු සිත: higher mind: *adhicitta*
 වැනසී යාම, බිඳී යාම: disintegration: *paloka*
 වැනසීම: vanishing: *vaya*
 වැනසෙන, නැසෙන, බිඳෙන: disintegrating: *palokita*
 වැරදි ක්‍රමය: wrong course: *micchatta*
 වැරදි සහගත, සාවද්‍ය: blameworthy: *sāvajjā*
 වැරදි, මිථ්‍යා: wrong: *micchā*
 වැරද්ද: offense: *āpatti*
 වැරද්ද: transgression: *accaya*

වැරද්ද: fault: *sandosa*
 වැලපීම: lamentation: *parideva*
 විකෘති නොවූ දැක්ම: as noun: a correct perspective;
 as a *bāhubīhi* adjective: one who has a correct
 perspective: *aviparītadassana*
 විකෘතිය: distortion : *vipallāsa*
 වික්ෂේප: distraction: *vikkhepa*
 විශ්ගහ: contention: *viggaha*
 විසාන, පීඩාව: distress, frustration, affliction: *vighāta*
 විවක්ෂණ, නුවණැති: discerning, intelligent:
vicakkhaṇa
 විචාර කි.: examination: *vicāra*
 විචිකිච්ඡාව, සැකය: doubt: *vicikicchā*
 විඤ්ඤාණඤ්ඤාචායනනය: base of the infinity of
 consciousness: *viññāṇaṅcāyatana*
 විඤ්ඤාණය, දැනීම: consciousness: *viññāṇa*
 චින්තන: thought: *vitakka*
 විදර්ශනාව, විපස්සනාව: insight: *vipassanā*
 විදිහ: way: *pariyāya*
 විද්‍යාව: true knowledge: *vijjā*
 විනය: discipline: *vinaya*
 විනිපාන, අපායගාමී: lower world: *vinipāta*
 විනිශ්චය: judgment: *vinicchaya*
 විනීත, හික්මුණ: disciplined: *vinīta*
 විදින: feeling, what is felt: *vedayita*
 විපත: calamity: *anaya*
 විපත: failure: *vipatti*
 විපරිත දැක්ම, විකෘති දැක්ම: distorted vision:
viparītadassana
 විපරිනාමය, වෙනස්වීම: change: *vipariṇāma*
 විපාකය, ප්‍රතිවිපාකය, ප්‍රතිඵලය: result (of kamma):
vipāka
 විපුල බව: expansion: *vepulla*
 විභවය: extermination: *vibhava*
 විමනිය, ස්ථිර නැති බව: uncertainty: *vimati*
 විමසන්නා: one who investigates: *upaparikkhitā*
 විමසා බැලීම (සතිපට්ඨානය): contemplation:
anupassanā
 විමංසාව, විමසීම: investigation: *vīmaṃsā*
 විමසීම: discrimination: *vicaya*
 විමුක්ති, නිදහස් වූ, මිදුන: liberated: *vimutta*
 විමුක්තිය, මිදීම, නිදහස: liberation: *vimutti*
 වියහැකි බව: possibility: *ṭhāna*
 විරාගය: dispassion: *virāga*
 විවාදය: dispute: *vivāda*

විවෘත බව: openness: *vivara*
 විවේකය: seclusion: *paṭisallāna*
 විවේකය: seclusion: *viveka*
 විශාරද: self-confident: *visārada*
 විශේෂ උපත: production (of rebirth): *abhinibbatti*
 විශේෂ බව: excellence: *visesa*
 විශේෂයෙන් දැන ගැනීම: to directly know: *abhijānāti*
 විශේෂයෙන් සකස් ක.: to generate (a volitional
 formation): *abhisankharoti*
 විෂය: domain: *visaya*
 විෂම බව, අධාර්මික බව: unrighteous: *visama*
 විසාරද බව: self-confidence, ground of self-
 confidence: *vesāraja*
 විසිරීම: restlessness: *uddhacca*
 විසිරුණු: restless: *uddhata*
 විසිරුණු: scattered; distracted (of mind): *vikkhitta*
 විසුද්ධිය, පිරිසිදු බව: purification: *visuddhi*
 විස්තර ක.: to describe: *paññāpeti*
 විස්තර කි.: describing: *paññāpana*
 විස්තරව: in detail: *vitthata*
 විහරණය, වාසය කි.: dwelling: *vihāra*
 විහිංසාව, හිංසාව, හිංසා කි.: harmfulness, harming:
vihimsā
 විතරාගී: one without lust for sensual pleasures:
vitārāga
 චිරිය: effort: *yoga*
 චිරිය: energy: *viriya*
 චිරිය කි.: endeavor: *nikkama*
 වෙනත් විදියකට නොවේ: not otherwise: *anaññatha*
 වෙනස: difference: *nānākaraṇa*
 වෙනස: disparity: *adhippayāsa*
 වෙනස: distinction: *visesa*
 වෙනස් නොවන: unshakable: *akuppa*
 වෙනස් ස්වභාවකට පත්වීම: becoming otherwise:
aññathābhāvī
 වෙන්වීම: abstinence: *veramaṇī*
 වෙහෙස: affliction: *daratha*
 වෙහෙස: anguish: *upāyāsa*
 වේදනාව: feeling: *vedanā*
 වේදය: untranslated: ancient Indian scripture: *veda*
 වේදයේ පරපුරුණ: master of Vedic knowledge:
vedagū
 වෛයාකරනය, පැහැදිලිකිරීම: explanation:
veyyākaraṇa
 වෛරය: enmity: *vera*

වෛශ්‍ය කුලය: untranslated: a member of the
 merchant class: *vessa*
 ව්‍යක්ත: competent: *viyatta*
 ව්‍යංජන: phrase, phrasing: *byañjana*
 ව්‍යවහාරය, කියන විදිහ: expression: *vohāra*
 ව්‍යාපාද: ill will: *byāpāda*
 ශක්තිය: strength: *thāma*
 ශබ්දය: sound: *sadda*
 ශරීරයට දැඩි දුක් දීම: self-mortification: *attakilamatha*
 ශාන්ත, සාමකාමී: peaceful: *santa*
 ශාන්තිය, සාමය: peace: *santi*
 ශාස්වත: eternal: *sassata*
 ශුද්‍ර කුලයේ: untranslated: a member of the worker
 class: *sudda*
 ශ්‍රද්ධාව: confidence: *saddhā*
 ශ්‍රමණ: ascetic: *samaṇa*
 ශ්‍රමණ බව: ascetic life, asceticism; : *sāmañña*
 ශ්‍රවණයෙන්: oral tradition: *anussava*
 ශ්‍රාවකයා: disciple: *sāvaka*
 සකදාගාමී: once-returner: *sakadāgāmi*
 සංකල්පය: intention: *saṅkappa*
 සකසා, සකස්කොට: carefully: *sakkacca*
 සකස් කළ (විශේෂයෙන්) : well-prepared,
 conditioned: *abhisāṅkhata*
 සකස් නොවූ: unconditioned: *asaṅkhata*
 සක්කාය: identity: *sakkāya*
 සක්කාය දිට්ඨිය: identity view: *sakkāyadiṭṭhi*
 සංඛත, භේතුන්ගෙන් හටගත්: conditioned: *saṅkhata*
 සංගහවත්තු: basis of attracting a retinue:
saṅgahavatthu
 සංග්‍රහ කී.: attracting a retinue: *saṅgaha*
 සංඝ: untranslated: (1) as bhikkhusaṅgha,
 Buddhist monastic order; (2) as sāvakasaṅgha,
 community of noble disciples: *saṅgha*
 සංසාදිශේෂ: untranslated: need an explanation of
 what exactly this means in terms of an offense:
saṅghādisesa
 සංවේතනාව, වේතනාව: volition: *sañcetanā*
 සඤ්ච: signal: *nimitta*
 සටහන් නැති: markless: *animitta*
 සතුට: delight: *nandi*
 සතුටින් පිලිගැනීම: to delight in: *abhinandati*
 සතුටු: satisfied: *abhirata*
 සතුටු බව: pleased: *attamana*

සතුන් මැරීම: killing beings: *pāṇātipāta*
 සත්කාර: honor: *sakkāra*
 සත්පුරුෂ බව: integrity: *soceyya*
 සත්පුරුෂයා: true person: *sappurisa*
 සත්‍ය: actual: *tatha*
 සත්‍ය බව: actuality: *tathatā*
 සත්‍යය: truth: *sacca*
 සත්ව නිකාය: order (of beings): *nikāya*
 සත්ව නිකාය : company (of beings): *kāya*
 සත්ව පද: position of beings: *sattapada*
 සත්වයා: a being: *satta*
 සත්වයෙක්: a being: *bhūta*
 සඵ, කපටි: crafty, deceptive: *saṭha*
 සද්ධර්මය: the good Dhamma: *saddhamma*
 සද්ධානුසාරී: faith-follower: *saddhānūsārī*
 සන්තෘෂ්ඨිය (ලද දෙයින්) සතුටු වීම: contentment:
santuṭṭhi
 සන්තෝෂය: contentment: *santosa*
 "සන්ධිට්ඨික: :
 : :
 ": here and now: *sandiṭṭhika*
 සමගී: in harmony: *samagga*
 සමථය: serenity: *samatha*
 සමාජශීලී: socializing: *samsagga*
 සමාධිය: concentration: *samādhi*
 සමාන බව: impartiality: *samānattatā*
 සමාපත්ති: meditative attainment; : *samāpatti*
 සමාව ගැ.: to pardon: *paṭiganhāti*
 සමාහිත: settled: *samāhita*
 සම්පත්තිය: success: *sampatti*
 සම්පදාව: accomplishment in: *sampadā*
 සම්පන්න, යුතු: possessed of: *sampanna*
 සම්පජ්ජලාප, හිස් වචන: gossip: *samphappalāpa*
 සම්පසාදය: placidity: *sampasādana*
 සම්බාධ, බාධක: confinement: *sambādha*
 සම්බුද්ධ: fully enlightened: *sambuddha*
 සම්බෝධි අංග: factor of enlightenment,
 enlightenment factor: *sambojjhaṅga*
 සම්බෝධිය, චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය:
 enlightenment: *sambodhi, sambodha*
 සම්භවය, හට ගැනීම, මූලාරම්භය: origin: *sambhava*
 සම්මත: rightness: *sammatta*
 සම්මා, යහපත්, හරි, නිවැරදි: right, correct, perfectly:
sammā

සම්මාන: praise: *siloka*
සම්මුඛ, මුණ ගැසී: in the presence of: *sammukhā*
සංයමය, ආත්මදමනය: self-control: *saṃyama*
සංයමයෙන් යුතු: self-controlled: *saññatā*
සංයෝජනය: fetter: *saṃyojana*
සරණ, පිහිට: refuge: *saraṇa*
සරාගී බව: passion: *sarāga*
සරීරය: body: *sarīra*
සලකා බැලීම: considering: *samanupassanā*
සලකුණ: feature: *anubyāñjana*
සංවට්ට: world-contraction: *saṃvatta*
සංවර: restraint: *saṃvara*
සංවේගය: sense of urgency: *saṃvega*
සසර ගමන: cycle of birth & death (*samsāra*):
addhāna
සංසර්ගය, ළඟින් ඇසුරු කී.: close association,
socializing: *samsagga*
සංසාර ගමන: round (of existence): *vaṭṭa*
සංසාරය: cycle of birth and death: *samsāra*
සංසිද්ධිම: stilling (of formations): *samatha*
සංසිද්ධිම: peace: *upasama*
සංස්කාර (පංච උපාදානස්කන්ධයේ): volitional
formation: *saṅkhāra*
සාක්ෂාත් කිරීම: achievement: *adhigama*
සාක්ෂාත් කිරීම: attainment: *patti*
සාක්ෂාත් කිරීම: realization: *sacchikiriya*
"සාමග්‍රිය: :
: :
": concord: *sāmaggī*
සාමය: peace: *upasama*
සාමීස: carnal: *sāmisa*
සාරවත්, හරවත්: core: *sāra*
සාසනය: dispensation: *sāsana*
සාස්නා: teacher: *satthā*
සැක සංඛා: perplexity: *kaṅkhā*
සැඩ පහර: flood: *ogha*
සැඩපහර: stream (of the Dhamma): *sota*
සැප සහගත: comfort, comfortable: *sāta*
සැපය, සුවය: bliss; happiness; pleasure; pleasant
(feeling): *sukha*
සැපය, සුවය: happiness; pleasure, pleasant
(feeling); bliss: *sukha*
සැපය, සුවය: pleasure; pleasant (feeling); bliss;
happiness: *sukha*

සැලසුම් ක.: to plan: *pakappeti*
සැහැල්ලු: light: *lahuka*
සික්ෂාපද: training rule: *sikkhāpada*
සිත: mind: *citta*
සිත: mind: *ceto*
සිත ඉපදවීම: arising of thought: *cittuppāda*
සිත වැඩිමට හේතුවන: pertaining to the higher mind:
ābhicetasika
සිතනව: to intend: *ceteti*
සිතීම: reflection: *cintā*
සිතේ උල්: mental barrenness: *cetokhila*
සිද්ධිය නොහැකි බව: impossibility: *aṭṭhāna*
සියල්ල: all: *sabba*
සියල්ල අවබෝධ ක.: fully awakened:
abhisambuddha
සියල්ල දන්නා: omniscient: *sabbaññū*
සියල්ල මැඩලන කෙනා : vanquisher: *abhibhū*
සිල්වත්: virtuous, possessed of virtuous behavior:
silavā
සිවුර: robe: *cīvara*
සිසිල් වූ: quenched: *parinibbuta*
සිහි කිරීම (අනුස්සති භාවනා): recollection: *anussati*
සිහි කිරීම (විමසමින්) (සතිපට්ඨානය): contemplating:
anupassī
සිහි නුවණ, සම්පජ්ඣය: clear comprehension:
sampajañña
සිහි නුවණ, සම්පජ්ඣය: clearly comprehending:
sampajāna
සිහිකල යුතු: cordiality: *sārāṇiya*
සිහිය පිහිටා: with mindfulness established:
upaṭṭhitasati
සිහිය පිහිටුවීම: establishment of mindfulness:
satipaṭṭhāna
සිහිය, සතිය: mindfulness: *sati*
සිහිල් වූ: cooled: *sītibhūta*
සීල වුත: precepts and observances: *śīlabbata*
සීලය: virtuous behavior, precept: *śīla*
සුබ්‍රම බව, සියුම් බව: subtlety: *sokhumma*
සුබ්‍රම, සියුම්: subtle: *sukhuma*
සුගත : fortunate; the Fortunate One (epithet of the
Buddha): *sugata*
සුගත, හොඳ උපත්: good destination: *sugati*
සුවරිත, මනා හැසිරීම: good conduct: *sucarita*
සුද්ධාවාස බලලොව: pure abode: *suddhāvāsa*
සුපණ්ණ: untranslated: a supernatural bird of prey,
arch-enemy of: *supaṇṇa*

සුභ, ලස්සන: beauty, beautiful: *subha*
සුභකිණ්ණ: refulgent glory: *subhakiṇṇhaka*
සුරා, මත්ද්‍රව්‍ය: intoxicating drinks and drugs:
surāmerayamajjapamādatṭhāna
සුවච, කීකරු: easy to speak to: *suvaça*
සෙලවෙන: perturbable: *in̄jita*
සෙවීම: search: *esanā*
සේනාසන: lodging: *senāsana*
සේවනය (යළි යළි) කල යුතු: should be repeatedly
pursued; should be associated with : *sevitabba*
සොමනස: joy: *somanassa*
සොරකම: stealing: *adinnādāna*
සෝකය: sorrow: *soka*
සෝපාදිසේස: residue remaining: *upādisesa*
සෝවාන් වූ කෙනා: stream enterent: *sotāpanna*
සෝවාන්වීම: stream-entry: *sotāpatti*
ස්කන්ධ: aggregate: *khandha*
ස්ත්‍රී භාවය: femininity: *itthatta (2)*
ස්ථිර: everlasting: *dhuva*
ස්තේභය: affection: *sineha*
ස්පර්ශය: contact: *phassa*
ස්පර්ශයෙන් හටගත්: contact: *samphassa*
ස්වභාවයෙන් යුතු: having the nature of: *dhamma*
ස්වරූපය: attribute; manifestation: *apadāna*
ස්වර්ගය, සුගතිය, දිව්‍ය ලෝකය: heaven: *sagga*
හට ගැනීම: arising: *uppāda*
හටගත් (යමකින්): derived from: *upādāya*
හටගැනීම: arising: *udaya*
හටගැනීම-වැනසීම: rise and fall: *udayabbaya*
හටගැනීම, සමුදය: arising: *samudaya*
හදවන: heart: *ceto*
හඳුනා ග.: to perceive: *sañjānāti*
හඳුනා ග.: to recognize: *samanupassati*
හඳුනා ගැනීම, සඤ්ච: perception: *saññā*
හඹා යාම: pursuit: *anuyoga*
හානිය: harm, ruin: *anatta*
හැකිලෙනව එහෙට මෙහෙට, පැකිලෙනව: to falter:
samsādeti
හැසිරීම: behavior: *samācāra*
හික්මී අවසන් කෙනා: one beyond training: *asekha*
හික්මෙන: training: *sikkhā*
හික්මෙන කෙනා: trainee: *sekha*
හිත සුව: welfare: *hita*
හිතනව, සිතනව: to think: *maññati*

හිතමිතුරු කම: companionship: *sahavyata*
හිරු ගොත් වංශයේ: Kinsman of the Sun (epithet of
the Buddha): *ādiccabandhu*
හිස්: empty: *tuccha*
හිස්: empty: *suñña*
හිස්: hollow: *mogha*
හිස්: void: *rittaka*
හිස් බව: emptiness: *suññatā*
හිස් මිනිසා: hollow man: *moghapurisa*
හීන, පහත්: low, inferior: *hīna*
හුදෙකලා, විවේකී: solitude: *paviveka*
හුල: barren: *khila*
හේතු සහිත: specific conditionality: *idappaccayatā*
හේතුව: causation: *nidāna*
හේතුව: condition: *paccaya*
හේතුව: on account of (as suffix): *hetu*
හේතුවකින් තොරව සිදුවන යන දෘෂ්ටිය: doctrine of
non-causality: *ahetukavāda*
හේතුවෙන්: cause: *hetu*
හේතුවෙන්: dependent on: *upādāya*
හොඳ: good: *kalyāṇa*
හොඳින් ප්‍රගුණ කල: well consolidated: *suparicita*
හොඳින්, මනාකොට, මුළුමනින් අවබෝධ ක.: to fully
understand: *parijānāti*
: aware of the purpose (freely): *idamatthanti*
: concise statement: *uddesa*
: discrimination: *vidhā*
: mildness: *soracca*
: ruler: *inda*
: schemata: *mātikā*
: timidity: *sārajja*